

הטעות הגדולה

מדינה פלשתינית היא דבר רע, גם ליהודים וגם לערבים. עצם קיומה מבטיח את המשך הסכסוך לנצח. תשמעו את מחמוד

יואב שורק

נניח, לצורך הדיון, שהכל נפלא: ישראל יכולה לתת אמון מלא ברוח החדשה שמייצגים הצמד מחמוד עבאס (לא עוד 'אבו מאזן') וסלאם פיאר, ולהיות בטוחה שהקמת המדינה הפלשתינית לא תביא בעקבותיה גל של טרור. נניח, לצורך הדיון, שסכנת הקסאמים המוכרת לנו מעזה, לא תתרגש עלינו מרכסי השומרון או מהרי חברון, ובכלל – שחזון המדינה המפורזת של נתניהו יתגלה כדרך הנכונה לייסד מדינה פלשתינית, בלי שהדבר יביא בעקבותיו מרחץ דמים.

נניח גם שהחמאס חוזר בתשובה, מאמץ את הקו של עבאס - פיאר, והמדינה הפלשתינית המוקמת היא רק מדינה אחת.

נניח, אפילו, שנוסחת הותרת היישובים גם היא מוכיחה את עצמה, מוכיחה כל כך עד שהקמת המדינה הפלשתינית לא תהיה כרוכה במראות קורעי-עם של פינויים כוחניים, או בחוויית פליטות של מאות אלפי אזרחים ישראלים, יהודים, שיורקו אל מדינתם מתוך רצון לייסד פלשתינן נקייה מיהודים. נניח.

אחרי כל ההנחות האופטימיות הללו, שאלת המדינה הפלשתינית נותרת על השולחן בלי כל ההפחדות התלויות בה. היא מונחת על השולחן כסוג של פתרון למרכיב הפלשתיני של הסכסוך הישראלי ערבי, אותו מרכיב שלכאורה הוא הגורם מספר אחת לכך שאין שלום. סוג של פתרון לבעיה שהישראלים רוצים כבר כל כך הרבה שנים לפתור, כדי שיוכלו סופסוף להגשים את מילות השיר על השנה הבאה עלינו לטובה, בה נשב על המרפסת ונספור ציפורים נודדות.

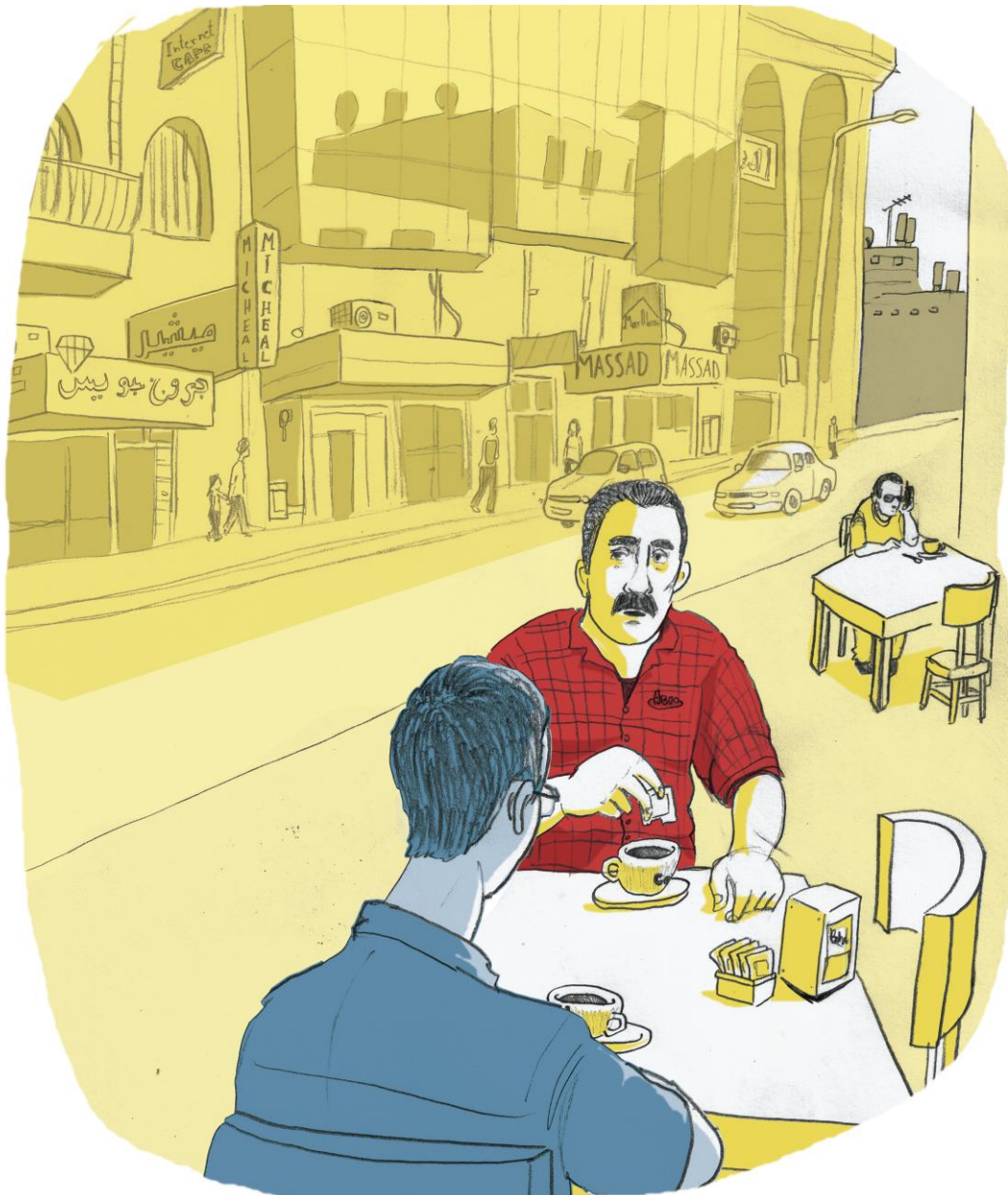
וכשבדקים את הפתרון הזה, מגלים שאין בו שום דבר. אשליה ריקה שנועדה להחליש את ישראל – ולהותיר את הבעיה הפלשתינית לא פתורה, לנצח.

תקשיבו למחמוד.

* * *

שנתיים אחרי ייסודה החגיגי של המדינה הפלשתינית מזמין בכיר פלשתיני פעיל-שלום ישראלי מוכר לפגישה בשכונת יוקרה פלשתינית, אי שם ברמאללה.

"תשמע, יוסי, אני חייב לומר לך משהו, אומר מחמוד. "שנים נאבקנו בכובש הציוני כדי להגיע למדינה הזאת, אתה יודע. וניצחנו. אתם נכנעתם, נו, ומה? אנחנו יכולים עכשיו לשחק בפרלמנט ובשרים, לצ'פר כמה אנשים במשרות שגריר ולהכריז הכרזות באו"ם. אתה יודע, את זה יכולנו לעשות גם קודם לכן..."

איר: מנחם הלברשט

"אתה יודע מה? כשאני חושב על זה, אתם נתתם לנו את הדבר היחיד שבכלל לא לקחתם מאתנו. את הכבוד שלנו, את האדמה שלנו. את התקווה. ומה אתם נותנים? מדינה. למה מה, לקחתם לנו מדינה? היתה לנו פעם? אפילו עם לא היה לנו, רק זיתים וגפנים, וחושות וגם כמה וילות יפות מאד... אבל את מי שאלתם? זה הבעיה שלכם, השחצנות שלכם. ניהלתם משא ומתן אתה יודע עם מי? עם עצמכם. בין אלו שרק בטחון מעניין אותם לאלה שחושבים על הפלשתינים, עאלק. באמת יפה... מה אגיד לך, יוסי, בניתם לעצמכם ולנו יופי של צרה צרורה..."

"מה עכשיו, אתה שואל? עכשיו אנחנו נשאר כאן כמו עצם בגרון שלכם. אתם תבואו עם ויזה לעשות לילדים שלכם סיורי מולדת, ואנחנו נעשה לילדים שלנו סיורי מולדת ביפו ובחיפה, אחרי שנעבור את הבידוקים המציקים שלכם. ונחכה. נשחק את המשחק של השלום, עד שתבואו ההזדמנות. והיא תבוא. לא שכחנו ולא נשכח, יוסי, ואנחנו עוד נשלים את העבודה."

"פעם חשבתי שאתם חכמים, יוסי. אתם עם ההיי טק שלכם ועם קיבוץ הגלויות ועם הצבא החזק והחכם. הייתם יכולים לבלוע אותנו כמו כלום, להטמיע אותנו בתוכם, לחזק את עצמכם עם כמה גנים מזרח-תיכוניים, בלאדיים, כאלה שהיו לכם פעם. כמו כלום. רק מה, אתם טפשים. מהצל של עצמכם פחדתם, אני אומר לך. אין לי שום הסבר אחר. קנייתם כמו אמריקאים טפשים את הסיפור הזה של הזהות הפלשתינית, ההגדרה העצמית, כל הכול-שיט הזה שלא נכתב אלא כדי להכות אתכם מתחת לחגורה, לשלוח בכס וירוס. התחלתם לשרטט מפות, להתחנף לאויבים שלכם, לחפש מתחת לאדמה מה לא בסדר במה שהצעתם. לא הבנתם בכלל."

"אבל גם אנחנו כנראה טפשים. אם-אמא של הטפשים, עיוני. החזקנו את עצמנו במחנות פליטים שישים שנה, בשביל מה? בשביל מכוניות שרד לכמה מיוחסים? תקעתם אותנו עם המדינה הזאת. תקווה, חביבי, זה מה שהחזיק אותנו אז וזה מה שמחזיק אותנו היום, למרות הכל. 'סוף הסכסוך', אמרתם, והחנן הזה, עבאס, אפילו חתם. אז חתם. איזה סוף? למה מה קרה?"

"התקווה, חביבי, עוד אצלנו. נתתם לנו יופי של כלי לשמור אותה לדורות הבאים, להפיח בגחלים העוממות שלנו עוד דור או שניים..."

הים. אנו רואים כל ערב מהמרפסות שלנו בכיר-זית את ערי החוף הנוצצות שבניתם, על חורבות הכפרים שלנו. אתם באמת חושבים שאנחנו יכולים לשקר לילדים? שהם אינם יודעים על מה אנחנו חושבים?"

"נתתם לנו הגדרה עצמית. יופי, יוסי, אז עכשיו אני לא סתם ערבי, לא פליט, אני פלשתיני. אחלה. ממש אחלה. אבל מה יש מאחורי המילים האלה, יוסי? מה זה אומר? שיש לי דגל? שיש לי למי לשלם מיסים? באמת נהדר... אתה פעיל שלום וותיק, יא סידי, אתה יודע, בינינו, את האמת: אף פעם לא היתה משמעות לזהות הפלשתינית, חוץ מאשר המאבק בישראל. הרי מה משותף לי, שאני ממשפחה מצרית, לשכן שלי שהסבא הגדול שלו בא לכאן מהחורן, בסוריה, ולברואים האלה מהמדבר, שאני מממן דרך המיסים שאני משלם עכשיו? אין לנו שום דבר. יעני, כולנו מוסלמים, כולנו ערבים. אבל זה הכל – חוץ מדבר אחד – החלום המשותף שלנו על פלשתינן ערבית. לימדו אותנו שהסיכוי היחיד לקבל חזרה את הארץ, הוא לדבר על זהות לאומית. אז דיברנו. והנה, הקמתם לנו מדינת-לאום פלשתינית, אבל כזו שנשבעה שלא לממש את החלום... אין לנו מושג מה לעשות איתה. בדיוק כמו שאלו, האנגלים ההם, המציאו את 'עיראק' מתערובת משונה של כורדים ושיעים וסונים, ועד היום שוברים את הראש כדי לחולל מכל זה תרבות לאומית..."

"תגיד לי את האמת, יוסי, עם יד על הלב שלך: אתה באמת חושב שיש משמעות לטריטוריה המצחיקה, המשפילה, שנתתם לנו? נכון, הסכמנו, אני יודע. אבל הרי לא היתה לנו ברירה. אבל מה אתם חשבתם? באמת חשבתם שבתוך השטח הקטן הזה, שאין בגבולותיו שום הגיון, שנחתך לו ככה באמצע מדרונות ההר, אנחנו נוכל לזקוף את נוקמתנו? אתה באמת חשבת, יוסי, שאנחנו נוכל לפתור כאן, על האדמה הטרשית הדלה הזאת, את הבעיה של מיליוני הפליטים שחיים במחנות ולשכן אותם כאן, אצלנו? תגיד לי אתה - איפה, לעזאזל?"

"איפה נשקם את הפליטים - ועל חשבון מי? אתה יודע, שנים שפכו עלינו כסף, ועכשיו השאירו אותנו לבד. כנראה את בעיית הפליטים שלנו אף אחד כבר לא יפתור. סתמו לנו את הפה עם המדינה הזאת, זרקו לנו עצם. מה אני אגיד לך, יוסי, יש אצלנו משהו דפוק, כנראה. כנראה אנחנו באמת לוזרים נצחיים..."

"יוסי, תראה... אני יודע שאנחנו חתומים על כל ההסכמים האלו, שאוסרים עלינו הסתה במערכת החינוך. רוצים שנפסיק לדבר על פלשתינן הכבושה... שנשכנע את עצמנו כאילו גבולות 67 מגדירים איזו מולדת היסטורית. אבל אתה יוסי, אתה בן אדם עם לב, אתה מבין שאנחנו לא יכולים לעשות את זה... אי אפשר לחנך דור בלי אופק, בלי תקווה... יש לנו אופק. יש לנו תקווה לצאת מהגבולות המחניקים האלו, ולשוב אל שפת